

Vragen top 100

Causale verbanden - HAVO

Instructie:

Samenwerken:

- Werk in de aangewezen groepjes van 3 - 4 personen

Opdracht:

- Ontvang de opdracht om 20 redeneringen uit te werken.
- Schrijf je redenering in afkortingen en pijltjes op de eerste regel
- Schrijf vervolgens de redenering in keurige Nederlandse volzinnen uit
- Doe dit voor al de 20 redeneringen

Voorbeeld:

Beredeneer de gevolgen van een loonstijging voor de concurrentiepositie van een land en beredeneer de effecten op de werkgelegenheid.

Lonen \uparrow \rightarrow loonkn \uparrow \rightarrow prod.kn NL \uparrow \rightarrow kp \uparrow + winstmarge = vkp \uparrow \rightarrow NL duur voor buitenland \rightarrow concurrentiepositie NL \downarrow \rightarrow E \downarrow \rightarrow BBP \downarrow \rightarrow Wg \downarrow

Als de lonen stijgen, stijgen ook de loonkosten waardoor de productiekosten in Nederland ook stijgen. Doorrekening in de verkoopprijs maakt Nederland duur voor het buitenland waardoor de concurrentiepositie verslechtert. Vervolgens daalt de export waardoor het nationaal product daalt. Het gevolg daarvan is dat de werkgelegenheid daalt.

Controle:

- Bespreek de antwoorden allereerst met de docent
- Laat je antwoorden regelmatig controleren door de docent.

Laatste 15 minuten:

We bespreken de 5 lastigste verbanden.

Succes!

DE INVLOED VAN DE LOONKOSTEN OP DE ECONOMIE

- 1) Beredeneer de gevolgen van een loonstijging voor de concurrentiepositie van een land en daarmee voor de werkgelegenheid in dat land.

Uitwerking:

Loon + → loonkosten + → loonkosteninflatie → cp - → E - → productie - → werkgelegenheid -

Loon + → loonkosten + → winstgevendheid bedrijven - → Investerings - → werkgelegenheid -

Als de lonen stijgen, zullen de loonkosten stijgen en de extra kosten worden doorberekend in de prijs. Er ontstaat dus loonkosteninflatie. Onze producten worden duurder ten opzichte van het buitenland en daardoor verslechterd de concurrentiepositie. De export neemt af en daardoor ook de productie waardoor de werkgelegenheid afneemt.

- 2) Beredeneer het effect van een loonstijging op de aantrekkelijkheid om in dat land te produceren en beredeneer het effect op de werkgelegenheid in dat land.

Uitwerking:

Loon + → loonkosten + → productiekosten in dat land + → dus niet aantrekkelijk → keuze voor ander land → bedrijven vertrekken naar dat andere land → productie - → werkgelegenheid -

Doordat de lonen stijgen nemen de loonkosten toe en daarmee de productiekosten in dat land. Dat maakt het onaantrekkelijk om in dat land te gaan produceren. Bedrijven verplaatsen de productie naar een ander land waar de lonen niet of minder stijgen. De productie daalt en daarmee ook de werkgelegenheid.

DE INVLOED VAN DE RENTE OP DE ECONOMIE

- 3) Beredeneer wat buitenlandse beleggers doen als de rente in europa stijgt en beredeneer wat het effect is op de inflatie.

Uitwerking:

Rente + → kapitaalimport + → vraag naar euro's + → koers + → koers £¥\$ - → prijs producten buitenland - → geïmporteerde deflatie.

Doordat de rente stijgt gaan buitenlandse beleggers in europa hun geld beleggen. Er is dan meer vraag naar euro's. De koers van de euro stijgt. De koers van de buitenlandse valuta daalt en daardoor ook de prijzen van producten uit het buitenland. We spreken dan van geïmporteerde deflatie.

- 4) Beredeneer wat binnenlandse beleggers doen als de rente in een land stijgt en beredeneer wat het effect is op de wisselkoers.

Uitwerking:

Rente + \rightarrow Lenen - & sparen + \rightarrow bestedingen - \rightarrow import - \rightarrow aanbod van euro's - \rightarrow koers +

Als de rente stijgt gaan Europeanen meer sparen en minder lenen. De bestedingen nemen af en een deel van de bestedingen bestaat uit import. Er worden minder euro's aangeboden en daardoor stijgt de koers.

- 5) Beredeneer wat buitenlandse beleggers doen als de rente in een land stijgt en beredeneer wat het effect is op de wisselkoers.

Uitwerking:

Rente + \rightarrow kapitaalimport + \rightarrow vraag naar euro's + \rightarrow koers + \rightarrow koers £¥\$ - \rightarrow prijs producten buitenland - \rightarrow geïmporteerde deflatie.

Doordat de rente stijgt gaan buitenlandse beleggers in europa hun geld beleggen. Er is dan meer vraag naar euro's. De koers van de euro stijgt.

- 6) Beredeneer het effect van een rentestijging op de concurrentiepositie van een land en beredeneer wat het effect is op de werkloosheid in dat land.

Uitwerking:

Rente + \rightarrow kapitaalimport + \rightarrow vraag naar euro's + \rightarrow koers + \rightarrow europese producten duur voor buitenland \rightarrow cp - \rightarrow export - \rightarrow productie - \rightarrow werkgelegenheid -

Doordat de rente stijgt gaan beleggers in Europa hun geld beleggen. Er komt meer vraag naar euro's en daardoor stijgt de koers. Omdat de koers stijgt worden ook de europese producten duurder voor het buitenland en daardoor verslechterd de concurrentiepositie. De export neemt af en daardoor kan er minder worden geproduceerd en de werkgelegenheid neemt af.

Of:

Rente + \rightarrow lenen - & sparen + \rightarrow bestedingen - \rightarrow import - \rightarrow aanbod euro's - \rightarrow koers + (zie verder bovenstaande redenering)

DE INVLOED VAN DE BETALINGSBALANS OP DE ECONOMIE

- 7) Beredeneer wat er gebeurt met de koers van de valuta als een land een betalingsbalansoverschot heeft?

Uitwerking:

$E > M \rightarrow$ Vraag naar € > Aanbod van € \rightarrow koers +

De export is groter dan de import. De vraag naar euro's is groter dan het aanbod van euro's (want export leidt tot vraag naar euro's en import leidt tot aanbod van euro's), hierdoor stijgt de koers.

Inkomsten	Betalingsbalans	Uitgaven
Vraag	Lopende rekening Kapitaalrekening	Aanbod
naar de munt		van de munt
.....	Balanstotaal

- 8) Beredeneer wat er gebeurt met de koers van de valuta als een land een betalingsbalanstekort heeft?

Uitwerking:

$E < M \rightarrow$ Vraag naar € < Aanbod van € \rightarrow koers -

De export is kleiner dan de import. De vraag naar euro's is kleiner dan het aanbod van euro's (want export leidt tot vraag naar euro's en import leidt tot aanbod van euro's), hierdoor daalt de koers.

- 9) Beredeneer wat er gebeurt met de inflatie als een land een betalingsbalansoverschot heeft?

Uitwerking:

$E > M \rightarrow$ Vraag naar € > Aanbod van € \rightarrow koers + \rightarrow koers buitenlandse valuta - \rightarrow prijs buitenlandse goederen - (goedkope import) \rightarrow geïmporteerde deflatie.

De export is groter dan de import. De vraag naar euro's is groter dan het aanbod van euro's. Hierdoor stijgt de koers. De koers van buitenlandse valuta daalt en daarmee ook de prijs van buitenlandse producten. Dit noemen we geïmporteerde deflatie. (deflatie is het tegenovergestelde van inflatie)

- 10) Beredeneer de invloed van een overschot op de Lopende Rekening op de Kapitaalrekening.

Uitwerking:
E>M

Doordat er een overschot is op de lopende rekening kan dat geld worden uitgeleend aan het buitenland. Op de kapitaalrekening ontstaat een uitgave (verstrekt krediet) en daardoor ontstaat er een tekort op de kapitaalrekening.

- 11) Beredeneer de gevolgen van een overschot op de Lopende rekening voor de werkgelegenheid in een land.

Uitwerking:

E>M → Meer productie in binnenland ten behoeve van de export of omdat men de goederen niet meer importeert maar zelf produceert → werkgelegenheid +

Doordat er meer wordt geëxporteerd en/of minder geïmporteerd zal er meer in eigen land worden geproduceerd. Dat is gunstig voor de werkgelegenheid.

DE INVLOED VAN DE VALUTAKOERS OP DE ECONOMIE

- 12) Wat gebeurt er met de concurrentiepositie van een land als de valutakoers van dat land is gestegen en wat is dan het effect op de werkgelegenheid van dat land?

Uitwerking:

Koers + → Producten vanuit eigen land worden duurder voor het buitenland → cp - → productie - → werkgelegenheid -

Omdat de koers stijgt worden de producten voor buitenlanders duurder. Zij kopen daardoor minder snel onze producten, dus de export neemt af. Daardoor neemt de productie af en dus ook de werkgelegenheid.

- 13) Beredeneer het effect van een stijging van de valutakoers op de import van het land en beredeneer de gevolgen voor de werkgelegenheid.

Uitwerking:

Koers + → Koers £¥\$ - → Producten uit het buitenland worden goedkoper → import + → productie - → werkgelegenheid -

Als koers eigen valuta stijgt dan daalt de koers van andere valuta. Daardoor worden ook de prijzen van producten uit het buitenland goedkoper. Er zal meer worden geïmporteerd en de productie in eigen land neemt af. Daardoor zal ook de werkgelegenheid afnemen.

- 14) Beredeneer het effect van een stijging van de valutakoers op de import van het land en beredeneer het effect op de inflatie.

Uitwerking:

Koers + \rightarrow Koers $\text{€} \text{¥} \text{\$}$ - \rightarrow Producten uit het buitenland worden goedkoper (geïmporteerde deflatie) \rightarrow import + & productie in eigen land - \rightarrow binnenlandse vraag - \rightarrow prijzen binnenlandse producten -

Als koers eigen valuta stijgt dan daalt de koers van andere valuta. Daardoor worden ook de prijzen van producten uit het buitenland goedkoper. Er zal meer worden geïmporteerd. Doordat er minder vraag is naar producten die in eigen land worden geproduceerd dalen ook de prijzen van onze eigen producten.

- 15) Beredeneer wat er gebeurt met de valutakoers van een land met een sterk stijgende export.

Uitwerking:

Export + \rightarrow Vraag naar € + \rightarrow Koers +

Doordat de export toeneemt neemt ook de vraag naar euro's toe. De koers zal stijgen.

- 16) Beredeneer wat er gebeurt met de valutakoers van een land met een sterk stijgende import.

Uitwerking:

Import + \rightarrow aanbod van euro's + \rightarrow koers -

Doordat de import toeneemt zal er meer aanbod zijn van euro's. Als het aanbod stijgt dan daalt de koers.

- 17) Beredeneer het effect van inflatie op de internationale concurrentiepositie van een land en beredeneer het effect op de werkloosheid.

Uitwerking:

Inflatie (prijsstijging) \rightarrow Eigen producten worden duurder \rightarrow cp - \rightarrow export - \rightarrow productie - \rightarrow werkgelegenheid -

Door inflatie worden onze producten duurder en daardoor minder aantrekkelijk voor het buitenland. De export neemt af en dus ook de productie ten behoeve van het buitenland. Minder productie leidt tot minder werkgelegenheid.

- 18) Beredeneer het effect van inflatie op de import van een land en beredeneer het effect op de werkgelegenheid.

Uitwerking:

Inflatie \rightarrow cp - \rightarrow import + \rightarrow productie - \rightarrow werkgelegenheid -

Door inflatie verslechterd de concurrentiepositie. Mensen kopen niet meer de dure producten uit eigen land, maar stappen over op goedkope(re) producten uit het buitenland. Dus de import stijgt en de productie in eigen land neemt af omdat daar minder vraag naar is. Dat is niet gunstig voor de werkgelegenheid.

OVERHEIDSBELEID EN DE WISSELKOERS

- 19) Beschrijf hoe de overheid door exportbevorderende maatregelen de wisselkoers kan beïnvloeden en noem 2 mogelijke exportbevorderende maatregelen.

Subsidies of betere infrastructuur \rightarrow export + \rightarrow vraag naar euro's + koers +

Door subsidies of een betere infrastructuur zal de export toenemen. Daardoor is er meer vraag naar euro's en dan stijgt de koers van de euro.

- 20) Beschrijf hoe de overheid door importbeperkende maatregelen de wisselkoers kan beïnvloeden en noem 2 mogelijke importbeperkende maatregelen.

Invoerrechten \rightarrow prijs buitenlandse producten duurder \rightarrow import - \rightarrow aanbod van euro's - \rightarrow koers +

Importquota's of importverbod \rightarrow import - \rightarrow aanbod van euro's - \rightarrow koers +

Door invoerrechten (belasting op geïmporteerde producten) worden buitenlandse producten duurder. Daarom komt men minder snel producten uit het buitenland. Als de overheid producten bij de grens tegenhoudt (vanwege quota's of een importverbod) dan neemt de import sowieso af. Een afnemende import leidt tot minder aanbod van euro's en een daling van de wisselkoers.